

Posudek na diplomovou práci

Ivana Příbylová
Útěšná smrt – pojednání o smrti v raném novověku

Evangelická teologická fakulta UK – Katedra církevních dějin

Praha 2018

98 s.

Po nezdařeném prvním pokusu předložila Ivana Příbylová přepracovanou verzi své diplomové práce, věnovanou tématu smrti v raném novověku. Základem její práce byl dosud needitovaný a literaturou rovněž nepovšimnutý tištěný spis bližze neznámého utrakvistického kněze Matěje Klesla z roku 1564, který vznikl při příležitosti úmrtí paní Kateřiny z Chlumu a Košumberka literárním rozpracováním proneseného pohřebního kázání nad hrobem zesulé. Dedikantem Kleslova spisu byl manžel nebožky pan Jiří z Valdštejna na Hostinném a Milétíně. Tiskařem pak pražský impresor Šebestián Oks z Kolovsi.

Těžiště autorčiny práce leží v edici Kleslova textu „*Potěšitedlný spis a prostá, ale však gruntovní zpráva z slova Božího*“ atd., a v jeho následné interpretaci v kontextu dosavadního bádání. Autorka sice editovala kompletní tištěný text Matěje Klesla, bohužel nikde neuvádí, podle jakých pravidel se její edice řídila (Daňhelka, Vinter apod.). Její edici tak můžeme označit spíše jako populárně-čtenářskou, nikoli kritickou. Ačkoli smysl textu je zachován a je pracně dohledána i většina biblických citátů (nikoli citáty církevních autorit), edice obsahuje řadu chyb vzniklých při přepisování (př. s. 33: „*Augustýn v Knihách 22. o místě Božím*“, totéž na s. 36: „*v Knihách 20. o Miestie Božím*“, ale správný přepis na s. 40. Dále s. 50: „*choré, Dátana a Abirama*“ – má být jméno „*Choré*“) stejně jako chyb formálních, z nichž lze uvést především svévolné nakládání s velkými a malými písmeny, stejně jako nestandardní citování biblických oddílů. V prvním případě zaráží především velká písmena mimo jakýkoli dnešní úzus (př. s. 29: „*v Městě Naim*“; dále opakovaně na mnoha místech: Apoštol Pavel, Blahoslavenství, Chrám, Kniha moudrosti, Nové Léto, Stolice slávy, Vzkříšení apod.). Ve druhém případě by studentka evangelické teologie v samém závěru svého studia již mohla znát běžné biblické zkratky, ať již v podobě vulgátní, či v tomto případě spíše v podobě užívané běžně Českým ekumenickým překladem.

Následná autorčina sumarizace Kleslova textu a jeho interpretace je vcelku patričná a odpovídá dobře obsahu zpracovaného spisu. Na místě je zde také uvádění citovaných či

parafrázovaných míst v Kleslově textu. Vystupují tu však mnohem víc než v úvodních partiích autorčiny problémy se skladbou vět, resp. její zcela nepatřičné členění zde užívaných vět a souvětí. Příkladů bychom mohli uvést celou řadu, za všechny uvedme alespoň příklad na s. 59 („*Stejně, jako andělé, budou i ony nesmrtelné a dostane se jim věčného Blahoslavenství.*“), nebo na s. 60 („*Duši, připovídá Blahoslavenství a tělu Vzkříšení, je zdůrazněno, že půjde o totéž tělo, nebude jiné, než jaké bylo za života.*“). Tyto příklady pak rovněž demonstrují už zmíněné nevhodné užívání velkých písmen u slov, jež je běžné psát s písmenem malým.

Autorčina práce s textem, jak bylo řečeno, se pohybuje v rámci dosavadního bádání, místy jej však chvályhodně překračuje. Tak např. v „úvodních“ pasážích práce (kap. 1. a 2.) zůstává autorka závislá především na nejnovější práci Radmily Prchal-Pavličkové „*O útěše proti smrti*“ (2017) a na několika studiích již staršího sborníků „*Církev a smrt*“ (2007), v případě okolností vydání Kleslova spisu pak zůstává poplatná údajům Augusta Sedláčka, *Knihopisu* a Petra Voita. Na svém místě však připojuje také vlastní četbou podpořený výklad o morové ráně, založený na znalosti dosud needitovaného a vlastně neznámého spisu kněze Jana Achilla „*Kázání kratičká o morovém povětří*“ z konce 16. století. Podobně však přistupuje také ke kritice Kleslova spisu v kap. 6, kdy Kleslův spis porovnává s podobnými tisky dalších kněží, konkrétně Jana Jacobida Benešovského, Václava Cikády, Jana Dikasta Miřkovského a Daniela Graessela. V daném kontextu pak ke své práci autorka připojila také vybrané údaje digitálního *Knihopisu českých a slovenských tisků* (Příloha 1), které jsou v blízkém vztahu k pojednání Matěje Klesla.

Pokud by se diplomová práce Ivany Příbylové zbavila celé řady svých především formálních nedostatků, bylo by jí možné považovat i přes její určitou výběrovost za práci výbornou. Kladně vnímám především odvahu autorky pracovat s prameny i její schopnost kriticky nahlížet na konkrétní text v kontextu dalších needitovaných pramenů. Pro řečené však nelze práci hodnotit než jako **dobrou** a doporučit jí ústní obhajobě.

V Praze dne 11. září 2018

Ota Halama Th.D.
vedoucí práce